

مقاله پژوهشی

سلامت جامعه

دوره نوزدهم، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۴

ارتباط تمایل به کار داوطلبانه با گرایش به هویت ملی و رفتار اجتماعی مطلوب در

دانشجویان علوم پزشکی سمنان در دوران پاندمی کووید-۱۹

نصیر امانت^۱، فرانک طیمیزی^۲، محمد صیدی^۳، لیلی رستم نیا^۴، محمد امین نوچیان^۴، مهدی رافی^۵، وحید قنبری^{۶*}

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۲۳

خلاصه

مقدمه: پاندمی کووید-۱۹ منجر به کمبود نیروی انسانی برای ارائه خدمات سلامتی در بیمارستان‌ها گردید. دانشجویان علوم پزشکی به دلیل دانش و مهارت لازم یکی از گروه‌های داوطلب بسیار کارآمد می‌باشند. هدف این مطالعه تعیین ارتباط تمایل به کار داوطلبانه با گرایش به هویت ملی و رفتار اجتماعی مطلوب در دانشجویان علوم پزشکی شهر سمنان بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، جامعه پژوهش، دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهر سمنان در نیم سال دوم سال ۱۴۰۱ بودند. ۵۵۰ دانشجوی با روش نمونه‌گیری آسان انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان فرم اطلاعات جمعیت شناختی، تمایل داوطلب شدن، پرسشنامه گرایش به هویت ملی و رفتار اجتماعی مطلوب Carlo را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های مجذور کای و تی مستقل تحلیل شدند.

یافته‌ها: بیش از ۶۰ درصد از دانشجویان تمایل به داوطلب شدن داشتند. دانشجویان بومی، پرستاری و پیراپزشکی، دانشجویان سال پنجم و بالاتر و دارای سابقه کار بالینی و آنهایی که سه دوز واکسن دریافت کرده بودند، تمایل بیشتری برای داوطلب شدن داشتند ($p < 0/05$). گرایش به هویت ملی و رفتار اجتماعی مطلوب، با تمایل به کار داوطلبانه ارتباط معنی‌داری داشتند ($p = 0/001$).

نتیجه‌گیری: یافته‌ها اهمیت آموزش و ترویج هویت ملی و رفتارهای اجتماعی مثبت در تشویق و ترغیب دانشجویان به مشارکت داوطلبانه را برجسته می‌سازد. برنامه‌ریزی‌های فرهنگی و آموزشی می‌تواند در تقویت روحیه داوطلبانه و فعالیت‌های اجتماعی دانشجویان مؤثر باشد.

واژه‌های کلیدی: تمایل به کار داوطلبانه، هویت ملی، رفتار اجتماعی مطلوب، پاندمی کووید-۱۹، دانشجویان علوم پزشکی

۱- استادیار، گروه پرستاری اورژانس، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران.

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

۳- استادیار، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان.

۵- دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه ملایر، ملایر، ایران.

۶- استادیار، گروه فوریت‌های پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)

پست الکترونیکی: Vahid.ghanbari@kums.ac.ir تلفن: ۰۹۱۲۷۳۶۸۵۹۵

مقدمه

پاندمی کووید-۱۹ با ایجاد فشار بی‌سابقه بر نظام‌های سلامت جهانی، چالش‌های عمیق و چندلایه‌ای را در مسیر تأمین و ارائه خدمات درمانی ایجاد کرد. کمبود نیروی انسانی متخصص و تجهیزات درمانی و محافظتی از جمله مشکلات اساسی بود که در پی این بحران سلامت عمومی بروز یافت و کارایی و تاب‌آوری سیستم‌های بهداشتی را به شدت تحت تأثیر قرار داد [۱]. کمبود نیروی انسانی، به‌ویژه پرستاران و پزشکان به دلیل ابتلای گسترده کارکنان بهداشتی فعال در خط مقدم مقابله با بیماری و همزمان، افزایش چشمگیر تعداد بیماران نیازمند خدمات درمانی، فشار مضاعفی بر ظرفیت منابع انسانی وارد کرد و بسیاری از مراکز درمانی را با چالش جدی در تأمین نیروی متخصص برای ارائه خدمات حیاتی مواجه ساخت [۲]. برای پاسخ به این کمبود نیروی انسانی و افزایش توان ارائه خدمات، مشارکت اجتماعی داوطلبان به عنوان یک راهکار استراتژیک مطرح گردید [۳، ۴]. زیرا در مواقع بحران، مشارکت داوطلبانه می‌تواند به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در افزایش ظرفیت نیروی انسانی محسوب شود [۵].

نقش مؤثر نیروهای داوطلب منوط به دارا بودن شایستگی حرفه‌ای و توانایی ارائه خدمات تخصصی است. بنابراین، دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی به دلیل برخورداری از دانش و مهارت‌های تخصصی، می‌توانند در جبران کمبود نیروی انسانی و کمک به سازمان‌های بهداشتی در مواقع اورژانس سلامت عمومی نقشی حیاتی ایفا کنند [۶، ۷].

Lazarus و همکاران معتقدند مشارکت مؤثر دانشجویان پزشکی در بحران‌های سلامت، علاوه بر دارا بودن صلاحیت‌های بالینی و آمادگی روانی برای مشارکت داوطلبانه مستلزم وجود محرک‌های درونی و بیرونی جهت تقویت تمایل به مشارکت است [۸]. از این‌رو، شناخت و بررسی عوامل مؤثر بر رفتار داوطلبانه، برای مدیریت مؤثر نیروهای داوطلب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است [۴]. یافته‌های پژوهش‌های پیشین حاکی از آن است که تمایل دانشجویان برای مشارکت داوطلبانه در شرایط همه‌گیری،

تحت تأثیر عواملی همچون احساس مسئولیت، ادراک فرد از میزان خطر ابتلا به عفونت، وضعیت سلامت شخصی و سطح ادراک شده از آمادگی و مهارت‌های تخصصی قرار دارد [۵]. در همین راستا، مطالعه LIU و همکاران، نشان داد که رفتار داوطلبانه افراد تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل از جمله باورهای فردی، شرایط اجتماعی و میزان سرمایه فرهنگی آن‌ها قرار دارد [۹]. همچنین، Yuan و همکاران تأکید می‌کنند که عناصر اجتماعی مؤثر بر رفتار داوطلبانه در فرهنگ‌های مختلف متفاوت هستند. در فرهنگ‌های جمع‌گرا، مؤلفه‌هایی مانند جمع‌گرایی روان‌شناختی نقش مهمی در تقویت رفتار داوطلبانه ایفا می‌کنند. این فرهنگ‌ها بر حس تعلق به جامعه و گروه تأکید دارند که خود می‌تواند انگیزه‌های فردی برای مشارکت در فعالیت‌های داوطلبانه را افزایش دهد. در مقابل، در فرهنگ‌های فردگرا، افراد بیشتر از طریق احساس مسئولیت اجتماعی فردی برای مشارکت داوطلبانه انگیزه می‌گیرند [۱۰، ۱۱]. به طور کلی، مطالعات بین فرهنگی نشان می‌دهد که در جوامع جمع‌گرا هویت ملی و در جوامع فردگرا گرایش به رفتار اجتماعی مطلوب مهم‌ترین عواملی هستند که افراد را به اقدامات جمعی و رفتارهای اجتماعی تشویق می‌کنند [۱۲]. اجتماعی مطلوب به معنای "عمل ارادی فرد با هدف سودرسانی به دیگران" تعریف می‌شود که شامل کمک به دیگران، همکاری جمعی، و تعامل مثبت در شرایط بحرانی است. هدف اینگونه رفتارها تقویت همبستگی اجتماعی و حمایت از نیازهای دیگران در موقعیت‌های مختلف است [۱۳]. از سوی دیگر، احساس هویت ملی نیز با ایجاد یک احساس تعلق به یک کشور یا ملت می‌تواند موجب احساس مسئولیت اجتماعی و تعهد برای کمک به جامعه در شرایط بحرانی شود [۱۴].

با وجود انجام مطالعات متعدد در سایر کشورها [۳، ۴، ۶-۸]، تحقیقات در زمینه مدیریت داوطلبان، به‌ویژه در دوران بحران و پاندمی‌ها، در ایران کافی نیست. از آنجایی که دانشجویان علوم پزشکی به‌عنوان نیروی انسانی متخصص می‌توانند نقش مؤثری در جبران کمبود نیروی کار در

برای انجام هماهنگی‌های لازم در یکی از پیام‌رسان‌های خارجی (تلگرام، واتس‌آپ) و یا داخلی (ایتا، روبیکا و یا سایر) گروهی تشکیل می‌دهند. همچنین از نمایندگان درخواست شد یک هفته بعد پیام یادآور برای افزایش میزان مشارکت دانشجویان در گروه‌های کلاسی قرار دهند. در پیام معرفی مطالعه، هدف کلی پژوهش، حفظ محرمانگی اطلاعات شرکت‌کنندگان و آزاد بودن دانشجویان برای انصراف از شرکت در مطالعه ذکر شده بود. همچنین درخواست شده بود در صورت تمایل به شرکت در مطالعه، گزینه اینجانب با آگاهی کامل در این مطالعه شرکت می‌کنم را انتخاب کنند. پس از دو بار یادآوری، ۵۵۰ دانشجوی پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. مشخصات افراد شرکت‌کننده در مطالعه در جدول ۱ نمایش داده شده است.

داده‌ها با استفاده از فرم اطلاعات جمعیت‌شناختی و تمایل به کار داوطلبانه، پرسشنامه گرایش به رفتار اجتماعی مطلوب تجدید نظر شده و گرایش به هویت ملی جمع‌آوری شد. فرم جمعیت‌شناختی شامل (جنسیت، سن، وضعیت تأهل، وضعیت سکونت، سابقه ابتلا به بیماری کووید-۱۹، سابقه واکسیناسیون، تعداد دفعات واکسن تزریقی، سال تحصیلی (یک، دو، سه، چهار، پنج، و یا شش) رشته تحصیلی و تجربه حضور در بالین بود. تمایل به کار داوطلبانه با استفاده از یک سؤال "تمایل به داوطلب شدن برای کار در بیمارستان" که پاسخ آن به صورت بله یا خیر بود، بررسی گردید.

ابزار دیگر جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه گرایش به رفتار اجتماعی مطلوب بود که توسط Carlo و همکاران در ۲۰۰۲ طراحی و در سال ۲۰۰۳ تجدید نظر شده است [۱۵]. این پرسشنامه شامل ۲۵ گویه و پنج زیر مقیاس است. زیر مقیاس‌ها شامل رفتارهای اجتماعی ناشناس (هفت گویه)، رفتارهای اجتماعی در موقعیت‌های بحرانی (چهارگویه)، رفتارهای اجتماعی هیجانی (سه گویه)، رفتارهای اجتماعی متابعت‌آمیز (سه گویه) و رفتارهای اجتماعی نوع دوستانه (هشت گویه) هستند. گویه‌ها به صورت لیکرت پنج‌گزینه‌ای (اصلاً مرا توصیف نمی‌کند=یک) تا (کاملاً مرا توصیف

بحران‌ها ایفا کنند، بررسی عوامل مؤثر بر تمایل آنها به مشارکت در خدمات داوطلبانه می‌تواند به طور چشمگیری در افزایش مشارکت داوطلبانه و بهبود تاب‌آوری سیستم‌های بهداشتی در مواجهه با بحران‌های آینده مؤثر واقع شود. نتایج این مطالعه می‌تواند به سیاست‌گذاران کمک کند تا با شناسایی عوامل مؤثر بر انگیزه دانشجویان، برنامه‌های مؤثرتری برای جذب و مدیریت داوطلبان طراحی کرده و از این طریق ظرفیت سیستم بهداشتی در بحران‌ها را افزایش دهند. بنابراین، مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط گرایش به هویت ملی و رفتار اجتماعی مطلوب با تمایل دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان به مشارکت در خدمات داوطلبانه در سال ۱۴۰۱ انجام شد.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی مقطعی است. جامعه پژوهش، دانشجویان کارشناسی و دکتری حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی سمنان در نیم سال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بودند (تعداد ۲۳۴۵ نفر). دانشجویان شرکت‌کننده از رشته‌های مختلفی مانند پزشکی، پرستاری، دندان پزشکی، اتاق عمل، بیهوشی، فوریت‌های پزشکی، و بهداشت عمومی، محیط و حرفه‌ای) بودند. حجم نمونه با استفاده از نرم‌افزار G*Power 3.1.9.4 محاسبه شد. در این محاسبات، اندازه اثر ۰/۲، سطح معنی‌داری ۰/۰۵، توان آماری ۰/۸ و تمایل ۵۰ درصدی شرکت‌کنندگان برای مشارکت داوطلبانه در پاندمی کووید-۱۹ در نظر گرفته شد که در نتیجه حجم نمونه معادل ۳۹۴ نفر برآورد گردید. نمونه‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری آسان انتخاب شدند. ابتدا، با مراجعه به اداره آموزش هر دانشکده، نام و نام خانوادگی نمایندگان دانشجویان در رشته‌های مختلف اخذ شد. سپس با آنها تماس گرفته شد و هدف مطالعه شرح داده شد. در مرحله بعد، از نمایندگان درخواست گردید که آدرس اینترنتی پرسشنامه همراه با پیامی که توسط تیم تحقیق در مورد هدف مطالعه تدوین شده بود را در گروه‌های کلاسی خود قرار دهند. معمولاً نمایندگان هر کلاس

در مطالعه را با انتخاب گزینه "اینجانب با آگاهی کامل در این مطالعه شرکت می‌کنم" که در پیام معرفی پژوهش آمده بود، اعلام نمودند.

داده‌ها پس از جمع‌آوری وارد نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ شد. سپس با استفاده از آمار توصیفی میانگین و فراوانی و درصد فراوانی محاسبه شد. برای بررسی ارتباط متغیرها از آزمون‌های مجذور کای و تی مستقل استفاده شد. سطح معنی‌داری در تمامی آزمون‌ها $p < 0.05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

بیش از نیمی از شرکت‌کنندگان در پژوهش جنسیت زن داشتند و مجرد بودند. بیش از ۶۰٪ دانشجویان غیر بومی بودند. یک سوم دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه در رشته پزشکی و تقریباً یک چهارم از دانشجویان نیز در رشته پرستاری، مشغول به تحصیل بودند. حدود ۵۶٪ از شرکت‌کنندگان در سال دوم و سوم تحصیل خود در دانشگاه بودند. بیش از دو سوم افراد سابقه کار بالینی نداشتند و حدود ۶۰٪ از افراد نیز اعلام کردند که سابقه ابتلا به کرونا داشته‌اند. حدود ۷۵٪ از دانشجویان نیز بیان کردند که سه یا چهار دوز واکسن تزریق کرده‌اند (جدول ۱).

می‌کند=پنج) نمره‌گذاری می‌شوند. حداقل نمره ۲۵ و حداکثر ۱۲۵ است. نمرات بالاتر نشان‌دهنده گرایش بیشتر به رفتارهای اجتماعی مطلوب است. Carlo و همکاران ضریب آلفای کرونباخ برای ابعاد این پرسشنامه را ۰/۷۵ الی ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند [۱۵]. Kajbaf و همکاران این پرسشنامه را در ایران روانسنجی نمودند و ضریب آلفای کرونباخ آن را ۰/۸۶۳ اعلام کردند [۱۶].

پرسشنامه گرایش به هویت ملی آزاد آرامکی و غفاری Ghaffari و Azadarmaki در سال ۱۳۸۳ طراحی شده است. این پرسشنامه شامل ده سؤال می‌باشد [۱۷]. گویه‌ها به صورت لیکرت پنج گزینه‌ای (کاملاً مخالف=یک تا کاملاً موافق=پنج) نمره‌گذاری می‌شوند. نمره‌گذاری سؤالات ۳، ۴ و ۹ به صورت معکوس است. حداقل و حداکثر نمره به ترتیب ۱۰ و ۵۰، و نمره بیشتر بیانگر گرایش بیشتر به هویت ملی است. نیازی و شفایی مقدم Niazi و Shafaiemoghaddam روایی این پرسشنامه را ۰/۸۴ بیان کرده‌اند [۱۸].

این مطالعه توسط کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی سمنان با کد (IR.SEMUMS.REC.1401/225) تأیید شده است. برای حفظ محرمانگی اطلاعات شرکت‌کنندگان، تنها تیم پژوهش به اطلاعات جمع‌آوری شده دسترسی داشتند. شرکت‌کنندگان قبل از شروع پاسخ‌گویی به پرسشنامه‌ها، رضایت آگاهانه خود مبنی بر شرکت

جدول ۱- مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان شرکت‌کننده در مطالعه در سال ۱۴۰۱

متغیر	فراوانی (درصد)
سن	۲۱/۵۴±۲/۸۱
جنسیت	مرد (۴۴/۲) ۲۴۳ زن (۵۵/۸) ۳۰۷
وضعیت تأهل	مجرد (۸۸) ۴۸۴ متأهل (۱۲) ۶۶
نوع اقامت	بومی (۳۸) ۲۰۹ غیربومی (۶۲) ۳۴۱
رشته تحصیلی	پزشکی (۳۳/۳) ۱۸۳ دندانپزشکی (۴) ۲۲ پرستاری (۳۷/۵) ۱۵۱ پیراپزشکی (۲۴/۹) ۱۳۷ سایر (۱۰/۴) ۵۷ اول (۱۸/۹) ۱۰۴

۱۵۶ (۲۸/۴)	دوم	
۱۵۴ (۲۸)	سوم	
۷۵ (۱۳/۶)	چهارم	
۲۱ (۳/۸)	پنجم	
۴۰ (۷/۷)	ششم و بالاتر	
۱۹۹ (۳۶/۲)	دارد	سابقه کار بالینی
۳۵۱ (۶۳/۸)	ندارد	
۳۳۳ (۶۰/۵)	دارد	سابقه ابتلا به کرونا
۲۱۷ (۳۹/۵)	ندارد	
۷ (۱/۳)	یک	تعداد دوز دریافتی واکسن
۱۲۶ (۲۲/۹)	دو	
۳۶۳ (۶۶)	سه	
۵۴ (۹/۸)	چهار	

مجذور کای نشان‌دهنده این است که جنسیت و تأهل تأثیر معنی‌داری بر تمایل به کار داوطلبانه یا کار در بیمارستان ندارند ($P=0/8$). نتایج این آزمون همچنین نشان‌دهنده این است که بومی‌ها تمایل بیشتری به کار داوطلبانه داشتند ($P=0/08$).

جدول ۲ رابطه متغیرهای فردی را با تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان در دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه نشان می‌دهد. آزمون آماری تی مستقل نشان می‌دهد میانگین سنی افرادی که تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان داشتند، نسبت به افرادی که تمایل به کار در بیمارستان نداشتند، بالاتر بود ($P=0/04$). نتایج آزمون

جدول ۲- ارتباط عوامل فردی با تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان در دوران پاندمی کووید ۱۹ در دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه

مقدار احتمال	تمایل به کار داوطلبانه		متغیرها	
	ندارد	دارد	سن	
۰/۰۴*	۲۱/۲۱±۲/۴۶	۲۱/۷۲±۲/۹۸		جنسیت
	۸۹ (۳۶/۶)	۱۵۴ (۶۳/۴)	مرد	
**۰/۸۴	۱۱۰ (۳۵/۸)	۱۹۷ (۶۴/۲)	زن	
	۱۶۹ (۳۴/۹)	۳۱۵ (۶۵/۱)	مجرد	وضعیت تأهل
**۰/۰۹	۳۰ (۴۵/۵)	۳۶ (۵۴/۵)	متاهل	
	۶۱ (۲۹/۲)	۱۴۸ (۷۰/۸)	بومی	نوع اقامت
**۰/۰۰۸	۱۳۸ (۴۰/۵)	۲۰۳ (۵۹/۵)	غیربومی	
	۷۶ (۴۱/۵)	۱۰۷ (۵۸/۵)	پزشکی	رشته تحصیلی
**۰/۰۰۲	۱۱ (۵۰)	۱۱ (۵۰)	دندانپزشکی	
	۴۶ (۳۰/۵)	۱۰۵ (۶۹/۵)	پرستاری	
	۳۷ (۲۷)	۱۰۰ (۷۳)	پیراپزشکی	
	۲۹ (۵۰/۹)	۲۸ (۴۹/۱)	سایر	
	۳۸ (۳۶/۵)	۶۶ (۶۳/۵)	اول	سال تحصیلی
**۰/۰۴۱	۶۷ (۴۲/۹)	۸۹ (۵۷/۱)	دوم	
	۵۰ (۳۲/۵)	۱۰۴ (۶۷/۵)	سوم	
	۳۲ (۴۲/۷)	۴۳ (۵۷/۳)	چهارم	
	۵ (۳۲/۸)	۱۶ (۷۶/۲)	پنجم	
	۷ (۱۷/۵)	۳۳ (۸۲/۵)	ششم و بالاتر	

سابقه کار بالینی	دارد	۱۶۵(۸۲/۹)	۳۴(۱۷/۱)
	ندارد	۱۸۶(۵۳)	۱۶۵(۴۷)
سابقه ابتلا به کرونا	دارد	۲۱۵(۶۴/۶)	۱۱۸(۳۵/۴)
	ندارد	۱۳۶(۶۲/۷)	۸۱(۳۷/۳)
تعداد دوز دریافتی	یک	۵ (۷۱/۴)	۲(۲۸/۶)
واکسن	دو	۷۱(۵۶/۳)	۵۵(۴۳/۷)
	سه	۲۳۳(۶۴/۲)	۱۳۰(۳۵/۸)
	چهار	۴۲(۷۷/۸)	۱۲(۲۲/۲)

*آزمون تی مستقل **آزمون آماری کای اسکواتور

آزمون نشان داد ابتلا به کرونا تأثیر معنی داری بر تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان ندارد ($P=0/652$). دانشجویانی که سه دوز و بیشتر واکسن دریافت کرده بودند بیش از دانشجویانی که دو دوز واکسن دریافت کرده بودند تمایل به مشارکت در ارائه خدمات داوطلبانه در پاندمی کووید-۱۹ داشتند ($P<0/05$) (جدول ۲).

همچنین آزمون مجذور کای نشان داد دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی، و دانشجویانی که در سال پنجم و بالاتر بودند بیش از سایر دانشجویان تمایل به مشارکت در ارائه خدمات داوطلبانه در پاندمی کووید-۱۹ داشتند ($P<0/05$). همچنین، دانشجویان دارای سابقه کار بالینی نسبت به دانشجویانی که سابقه کار بالینی نداشتند تمایل بیشتری به کار داوطلبانه در بیمارستان داشتند ($P=0/001$). نتایج این

جدول ۳- ارتباط تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان با گرایش به هویت ملی و رفتار اجتماعی مطلوب در دوران پاندمی کووید-۱۹ در دانشجویان علوم پزشکی شرکت

کننده در مطالعه

مقدار احتمال*	تمایل به کار داوطلبانه		متغیرها
	ندارد	دارد	
۰۰۰۱	±۳۳۰۱۳ ۷/۳۰	۲۵۰۸۹±۵/۹۶	گرایش به هویت ملی
۰۰۰۱	±۲۵۰۵۹ ۵/۶۰	۲۷۰۲۴ ۴±/۳۴	رفتارهای اجتماعی مطلوب ناشناس
۰۰۰۵	±۲۴۰۳۳ ۴/۷۸	۴±۲۵۰۴۴/۳۲	رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی
۰۰۰۱	±۱۴۰۱۸ ۳/۲۱	۲±۱۵۰۳۱/۳۶	رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی و اضطراری
۰۰۰۲	±۱۰۰۳۸ ۲/۳۱	±۱۰۰۹۷ ۱/۹۷	رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی
۰۰۰۳	±۱۱۰۲۵ ۲/۲۹	۲±۱۱۰۸۲/۰۶	رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت آمیز
۰۰۰۱	±۸۵۰۷۲ ۱۳/۷۵	±۹۰۰۷۸ ۹/۴۵	گرایش به رفتار مطلوب اجتماعی کل

*آزمون آماری تی مستقل

اجتماعی مطلوب در موقعیت بحران و اضطراری، در افرادی که تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان داشتند به طور معنی داری نسبت به افرادی که تمایل به کار داوطلبانه نداشتند، بالاتر بود ($P<0/05$).

بحث

داوطلبی در حوزه سلامت، به ویژه در شرایط بحرانی مانند بلایا، می تواند نقش مؤثری در ارتقای ظرفیت پاسخ گویی نظام بهداشتی ایفا کند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که

با توجه به جدول ۳، آزمون تی مستقل نشان داد که بین هویت ملی و تمایل دانشجویان برای مشارکت در ارائه خدمات داوطلبانه در پاندمی کووید-۱۹ ارتباط آماری معنی داری وجود دارد ($P=0/001$). یعنی میانگین گرایش به هویت ملی در افرادی که تمایل به کار داوطلبانه داشتند، به طور معنی داری از افرادی که تمایل به کار داوطلبانه نداشتند، بیشتر بود. همچنین، میانگین نمرات رفتار مطلوب اجتماعی کل و نمره رفتار اجتماعی مطلوب ناشناس، نوع دوستانه، هیجانی و متابعت آمیز و رفتار

ارتباطی محلی می‌تواند تمایل آن‌ها به فعالیت‌های داوطلبانه را افزایش دهد.

یکی دیگر از یافته‌های این مطالعه تمایل بیشتر دانشجویان رشته‌های پرستاری و پیراپزشکی به مشارکت در خدمات داوطلبانه در پاندمی کووید-۱۹ است. Betsy Seah و همکاران نشان دادند که دانشجویان پرستاری با انگیزه ارزش‌های انسانی، فرصت‌های یادگیری، رشد شخصی، مهارت‌های شغلی و ایجاد روابط اجتماعی مثبت تمایل بیشتری به مشارکت داوطلبانه داشتند [۵]. Prashar و همکاران نیز تأکید کردند که تمایل دانشجویان پرستاری به مشارکت داوطلبانه بیشتر از سایر رشته‌ها بود [۲۶]. به نظر می‌رسد این تمایل به دلیل آموزش‌های مرتبط با مراقبت‌های بهداشتی و تجربه بالینی زودهنگام این دانشجویان باشد که آن‌ها را قادر می‌سازد خدمات مؤثرتری در شرایط بحرانی ارائه دهند.

از دیگر یافته‌های این مطالعه این بود که دانشجویان سال پنجم و بالاتر تمایل بیشتری به مشارکت در خدمات داوطلبانه داشتند. Mahsusi و همکاران نشان دادند دانشجویان سال اول تمایل بیشتری به مشارکت دارند، اما به دلیل کمبود تجربه و مهارت‌های لازم برای ارائه خدمات بالینی، قادر به انجام این خدمات نبودند [۲۷]. این تفاوت ممکن است به دلیل حضور بیشتر دانشجویان سال‌های بالاتر در مطالعه حاضر و اعتماد به نفس بیشتر آن‌ها نسبت به توانمندی‌های بالینی خود باشد. در مطالعه Domaradzki و همکاران، دانشجویان سال‌های بالاتر به دلیل تجربه بالینی بیشتر، اعتماد به نفس و آمادگی بالاتری برای مشارکت داوطلبانه در بحران کرونا نشان دادند [۲۸]. به نظر می‌رسد تجربه و دانش بالینی بیشتر دانشجویان سال‌های بالاتر این امکان را می‌دهد که در شرایط بحرانی مؤثرتر عمل کنند.

یافته دیگر مطالعه حاضر این بود که دانشجویان دارای سابقه کار بالینی تمایل بیشتری به مشارکت در خدمات داوطلبانه نسبت به دانشجویان بدون سابقه کار بالینی داشتند. Büssing و همکاران نیز نشان دادند که تجربه

بیش از ۶۰٪ از دانشجویان شرکت‌کننده تمایل به فعالیت داوطلبانه در بیمارستان دارند؛ این یافته با نتایج مطالعات Gómez-Ibáñez و همکاران [۱۹] و Al Gharash و همکاران [۲۰] هم‌راستا است. با این حال، مطالعه De Tarn و همکاران نشان داد که کمتر از ۵۰٪ از دانشجویان ویتنامی تمایل به کارهای داوطلبانه مرتبط با بیماران کرونایی دارند [۳]. آزمون تی نشان داد میانگین سنی افرادی که تمایل به فعالیت داوطلبانه داشتند، به طور معنی‌داری بالاتر بود. در همین راستا، مطالعه Be Natan و همکاران نیز بیان می‌کند که افزایش سن با افزایش تجربه، اعتماد به نفس حرفه‌ای و حس مسئولیت اجتماعی در بحران‌ها همراه است [۲۱]. در تضاد با این نتایج Aziz و همکاران، معتقدند که دانشجویان جوان‌تر به دلیل فرصت‌های یادگیری، سلامت بهتر و مسئولیت‌های کمتر، تمایل بیشتری به فعالیت داوطلبانه دارند [۲۲]. پژوهش Nazari و همکاران این تفاوت را به تضاد میان انگیزه و تجربه نسبت می‌دهد و بیان می‌کند: جوان‌ترها علی‌رغم انگیزه بالا، ممکن است به دلیل کم‌تجربگی یا ترس از خطرات بهداشتی مشارکت کمتری داشته باشند، در حالی که افراد میان‌سال به دلیل تجربه و مسئولیت‌پذیری، گرایش بیشتری به مشارکت حرفه‌ای دارند [۲۳]. می‌توان گفت تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان بستگی به تعادل میان تجربه، سن و مسئولیت‌های فردی دارد.

یکی از نتایج بسیار مهم این مطالعه تأثیر محل سکونت دانشجویان با تمایل به داوطلب شدن است. دانشجویان بومی تمایل بیشتری به مشارکت در خدمات داوطلبانه نسبت به دانشجویان غیربومی داشتند. تحقیقات Wu و همکاران، نشان داد که دانشجویان غیربومی در دوران پاندمی بیشتر دچار اضطراب، افسردگی و کاهش عملکرد شدند [۲۴]. این تفاوت ممکن است به حمایت‌های خانوادگی، اجتماعی و دسترسی بهتر به منابع محلی در میان دانشجویان بومی مربوط باشد [۲۵] که احساس امنیت و مسئولیت بیشتری نسبت به جامعه خود ایجاد می‌کند. همچنین، برخورداری از تجربیات و شبکه‌های

یکی دیگر از نتایج مهم این مطالعه ارتباط مثبت میان رفتار اجتماعی مطلوب و تمایل به مشارکت داوطلبانه است. Büssing و همکاران نشان دادند که انگیزه‌های نوع دوستانه و تمایل به کمک به دیگران از جمله عوامل کلیدی در مشارکت داوطلبانه می‌باشد [۲۹]. Umar نیز نشان داد که رفتار اجتماعی مطلوب و نوع دوستی دانشجویان پزشکی باعث افزایش احساس مسئولیت اجتماعی و در نهایت تمایل بیشتر به مشارکت در فعالیت‌های داوطلبانه می‌شود [۳۴] زیرا رفتار اجتماعی مطلوب می‌تواند از طریق تقویت روابط مثبت با دیگران و ارتقای سلامت روانی، تعاملات اجتماعی مثبت و همدلی را در افراد تقویت کرده و به بهبود تعاملات جمعی و رفتارهای مثبت در جامعه منجر شود [۳۵]. به نظر می‌رسد رفتار اجتماعی مطلوب نه تنها به عنوان پیش‌بینی‌کننده، بلکه به عنوان یک سازه میانجی مهم در افزایش مشارکت داوطلبانه مؤثر است. در سطح فردی، تقویت خود کارآمدی اجتماعی و کاهش موانع روانی از طریق فعال‌سازی سیستم بازداری رفتاری و تحریک مدارهای پاداش مغز، تمایل به مشارکت داوطلبانه را افزایش می‌دهد. در سطح بین‌فردی، رفتارهای اجتماعی مطلوب موجب تقویت اعتماد، گسترش شبکه‌های حمایتی و بهبود هنجارهای کمک‌رسانی می‌شود. با توجه به شرایط زمان پاندمی کرونا، نمونه‌گیری در این مطالعه به صورت آسان بوده است و اطلاعات به صورت آنلاین جمع‌آوری شده است. از سوی دیگر، این مطالعه بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان انجام شده است. لذا این عوامل می‌تواند تعمیم‌پذیری نتایج این مطالعه را محدود کند. همچنین، ممکن است نتایج آن نمایانگر تمام دانشجویان علوم پزشکی ایران نباشد. پیشنهاد می‌شود مطالعات دیگری به بررسی تمایل دانشجویان به داوطلب شدن در مناطق جغرافیایی متفاوت و همچنین بلایایی دیگری چون زلزله، سیل و یا جنگ بپردازند.

کار بالینی تأثیر قابل توجهی بر مشارکت داوطلبانه دانشجویان دارد [۲۹]. سابقه کار بالینی موجب افزایش اعتماد به نفس و احساس مفید بودن در دانشجویان می‌شود، که این عوامل تمایل آن‌ها را به مشارکت در فعالیت‌های داوطلبانه تقویت می‌کند. آزمون آماری مجذور کای نشان داد دانشجویانی که سه دوز یا بیشتر واکسن کووید-۱۹ دریافت کرده بودند، تمایل بیشتری به مشارکت در خدمات داوطلبانه داشتند. این نتایج با یافته‌های مطالعات پیشین همخوانی دارد که نشان می‌دهند دوزهای بیشتر واکسن، موجب افزایش محافظت فیزیکی در برابر ویروس و احساس امنیت روانی بالاتر در کادر درمان می‌شود [۳۰، ۳۱]. این امر می‌تواند منجر به افزایش تمایل به مشارکت در خدمات داوطلبانه شود، زیرا افراد احساس مسئولیت و اطمینان بیشتری در مواجهه با چالش‌های بهداشتی و اجتماعی پیدا می‌کنند. یافته دیگر این مطالعه این است که بین هویت ملی و تمایل دانشجویان برای مشارکت در ارائه خدمات داوطلبانه در پاندمی کووید-۱۹ ارتباط آماری معنی‌داری وجود دارد. Lai و همکاران نشان دادند افراد با هویت ملی قوی‌تر انگیزه داوطلبی بالاتری دارند و احتمالاً در فعالیت‌های داوطلبانه مشارکت بیشتری خواهند کرد. این نتایج نشان می‌دهد که هویت ملی می‌تواند به‌ویژه در زمینه‌های ملی به‌عنوان عاملی مؤثر برای ترویج داوطلبی عمل کند [۳۲]. Yamani و همکاران معتقدند هویت ملی با ایجاد حس مسئولیت و تعلق به کشور، افراد را به سمت مشارکت بیشتر در فعالیت‌های اجتماعی و ملی سوق می‌دهد که این خود موجب تقویت اتحاد اجتماعی و تعامل مثبت در جامعه می‌شود [۳۳]. بنابراین می‌توان گفت هویت ملی یک نیروی متحد‌کننده است که با ایجاد احساس مسئولیت افراد در مقابل سرنوشت جامعه و کشورشان و از طریق تقویت حس تعلق جمعی، ایجاد هویت مشترک و تحریک انگیزه‌های خودارزشمندی در زمان بحران تمایل به مشارکت داوطلبانه را افزایش می‌دهد.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

سهام نویسندگان

نصیرامانت و محمد امین نوچیان: تهیه پیش‌نویس، جمع‌آوری داده‌ها، تأیید نهایی پیش‌نویس مقاله، مهدی رافی: تجزیه و تحلیل داده‌ها، تأیید نهایی پیش‌نویس مقاله، فرانک طیمزی، وحید قنبری، لیلی رستم‌نیا، محمد صیدی: نوشتن مقاله، ارسال مقاله، پاسخ داوران، تأیید نهایی مقاله را برعهده داشتند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان لازم می‌دانند از کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی سمنان که این پژوهش را حمایت اداری کرده است، تشکر کنند. همچنین، از کلیه شرکت کنندگان در این مطالعه تشکر و قدردانی می‌شود.

نتیجه‌گیری: درصد زیادی از دانشجویان تمایل به کار داوطلبانه در بیمارستان داشتند. همچنین گرایش به هویت ملی و روابط اجتماعی مطلوب با تمایل دانشجویان به داوطلب شدن، ارتباط داشت. پیشنهاد می‌گردد برای تقویت مشارکت دانشجویان در فعالیتهای داوطلبانه در دوران بحران‌ها، دانشگاه‌ها به‌ویژه معاونت‌های فرهنگی و دانشجویی سعی کنند با اجرای برنامه‌های آموزشی گرایش به هویت ملی و رفتار اجتماعی مطلوب را در دانشجویان تقویت کنند. همچنین به منظور استفاده از ظرفیت دانشجویان در بحران‌ها، دانشگاه‌های علوم پزشکی بایستی برنامه‌هایی را برای شناسایی دانشجویان داوطلب و مدیریت آنها در زمان بحران‌ها تدوین کنند.

Referenc

- Clemente-Suárez VJ, Navarro-Jiménez E, Moreno-Luna L, Saavedra-Serrano MC, Jimenez M, Simón JA, et al. The impact of the COVID-19 pandemic on social, health, and economy. *Sustainability*. 2021;13(11):6314.
- Choi KR, Jeffers KS, Logsdon MC. Nursing and the novel coronavirus: Risks and responsibilities in a global outbreak. *J Adv Nurs*. 2020;76(7):1486.
- Tran VD, Pham DT, Dao TNP, Pham KAT, Ngo PT, Dewey RS. Willingness of healthcare students in Vietnam to volunteer during the COVID-19 pandemic. *J Community Health*. 2022;47(1):108-17.
- Shi Y, Zhang S-e, Fan L, Sun T. What Motivates Medical Students to Engage in Volunteer Behavior During the COVID-19 Outbreak? A Large Cross-Sectional Survey. *Front Psychol*. 2021;11.
- Seah B, Ho B, Liaw SY, Ang ENK, Lau ST. To volunteer or not? Perspectives towards pre-registered nursing students volunteering frontline during COVID-19 pandemic to ease healthcare workforce: A qualitative study. *Int J Environ Res Public Health*. 2021;18(12):6668.
- Miller DG, Pierson L, Doernberg S. The role of medical students during the COVID-19 pandemic. *Ann Intern Med*. 2020;173(2):145-6.
- Rasmussen S, Sperling P, Poulsen MS, Emmersen J, Andersen S. Medical students for health-care staff shortages during the COVID-19 pandemic. *Lancet*. 2020;395(10234):e79.
- Lazarus G, Findyartini A, Putera AM, Gamalliel N, Nugraha D, Adli I, et al. Willingness to volunteer and readiness to practice of undergraduate medical students during the COVID-19 pandemic: a cross-sectional survey in Indonesia. *BMC Med Educ*. 2021;21(1):138.
- Liu Z, Jia H. Cultural capital and volunteering: a multilevel study from China. *Nonprofit Volunt Sect Q*. 2022;51(6):1377-98.
- Yuan S, Zhao Z. Do altruistic tendencies lead to the persistence of voluntary behavior? A moderated mediation analysis. *Front Psychol*. 2025;16:1553888.
- Snyder M, Omoto AM. Volunteerism: Social issues perspectives and social policy implications. *Soc Issues Policy Rev*. 2008;2(1):1-36.
- He X, Zhang H, Hu Z, Han Y. Mediating role of self-efficacy and moral identity in volunteer service and public service motivation among Chinese college students. *Sci Rep*. 2025;15(1):10676.

13. Lampridis E, Papastylianou D. Prosocial behavioural tendencies and orientation towards individualism–collectivism of Greek young adults. *Int J Adolesc Youth*. 2017;22(3):268-82.
14. Deane DD. The influence of national identity on perceptions of peace among residents of Saint Martin and Sint Maarten [dissertation]. Chicago: The Chicago School of Professional Psychology; 2021.
15. Carlo G, Hausmann A, Christiansen S, Randall BA. Sociocognitive and behavioral correlates of a measure of prosocial tendencies for adolescents. *J Early Adolesc*. 2003;23(1):107-34.
16. Kajbaf M, Sajjadian E, Nouri A. A study of factor structur, validity and reliabileaty of pro-social tendencies measure revised questionnaire among university students. *Sociol Soc Res*. 2010;21(2):101-18.
17. Azadarmaki T, Ghaffari G. *Sociology of generations in Iran*. Tehran: Institute for Humanities and Cultural Studies; 2004. [in Persian]
18. Niazi M, Shafaiemoghaddam E. A study of the effects of mass communication media on tendencies toward national identity. *Rasaneh va Farhang*. 2012;2(1):99–127. [in Persian]
19. Gómez-Ibáñez R, Watson C, Leyva-Moral JM, Aguayo-González M, Granel N. Final-year nursing students called to work: Experiences of a rushed labour insertion during the COVID-19 pandemic. *Nurse Educ Pract*. 2020;49:102920.
20. Al Gharash H, Smith M, Cusack L. Nursing students' willingness and confidence to volunteer in a pandemic. *SAGE Open Nurs*. 2021;7:23779608211044615.
21. Natan MB, Shapiro R, Schwartz I, Aviv RZ. Factors influencing nursing students' willingness to volunteer during wartime emergencies: A cross sectional study in Israel. *Nurse Educ Today*. 2025;144:106458.
22. Aziz AAHHA, Abdul-Mumin KH, Rahman HA. Willingness of university nursing students to volunteer during the COVID-19 pandemic in Brunei Darussalam. *Belitung Nurs J*. 2021;7(4):285.
23. Nazari J, Amini S. The role of health volunteers in promoting people' s knowledge, attitude and practice towards COVID-19 in Iran: strategies and challenges. *Pan Afr Med J*. 2021;39(1).
24. Wu S, Li G, Wortham A, Hall BJ. Comparing the psychological impact of the Shanghai lockdown on local and non-local college students: an explanatory sequential mixed method approach. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*. 2024:1-13.
25. Azizi S. Relationship between homesickness and test anxiety in non-native students of Shiraz University of Medical Sciences International Branch in the clinical and physiopathology course in 2013. *Glob J Health Sci*. 2016;8(7):293–300. doi:10.5539/gjhs.v8n7p293.
26. Prashar P, Sharma DK, Mohinder B, Kumari S. Experiences and Perspectives of Student Nurses Toward Volunteerism during Health Emergencies: A Systematic Review. *Indian J Psychiatr Nurs*. 2023;20(2):158-67.
27. Mahsusi M, Hudaa S, Nuryani N, Fahmi M, Tsurayya G, Iqhrammullah M. Global Rate of Willingness to Volunteer Among Medical and Health Students During Pandemic: Systemic Review and Meta-Analysis. *JMIR Med Educ*. 2024;10:e56415.
28. Domaradzki J. 'Who else if not we'. Medical students' perception and experiences with volunteering during the COVID-19 crisis in Poznan, Poland. *Int J Environ Res Public Health*. 2022;19(4):2314.
29. Büssing A, Lindeberg A, Stock-Schröer B, Martin D, Scheffer C, Bachmann HS. Motivations and experiences of volunteering medical students in the COVID-19 pandemic—Results of a survey in Germany. *Front Psychiatry*. 2022;12:768341.
30. Burrowes SA, Casey SM, Dobbins S, Hall T, Ma M, Bano R, et al. Healthcare workers' perspectives on the COVID-19 vaccine and boosters for themselves, their patients, and their communities: a mixed methods study. *J Public Health*. 2024;32(1):123-36.
31. Sugihara G, Hirai N, Takei N, Takahashi H. COVID-19 vaccination and mental health in hospital workers. *Brain Behav*. 2021;11(11).
32. Lai MH, Ren MY, Wu AM, Hung EP. Motivation as mediator between national identity and intention to volunteer. *J Community Appl Soc Psychol*. 2013;23(2):128-42.
33. Ab Yamani I, Yahya K, Meiri EWA. National identity and its relationship to social integration and personal responsibility among university students. *Rev Iberoam Psicol Ejerc Deporte*. 2023;18(6):654-61.
34. Umar TP, Samudra MG, Nashor KMN, Agustini D, Syakurah RA. Health professional student's volunteering activities during the COVID-19 pandemic: a systematic literature review. *Front Med* 2022;9:797153.
35. Rosli SN, Perveen A. The relationship between prosocial behavior and psychological well-being among undergraduate students. *IJ-ARBSS*. 2021;11(6):276-89.

Exploring the Relationship Between Volunteerism and National Identity and Prosocial Behavior Among Semnan Medical Students During the COVID-19 Pandemic

Amanat N¹, Tamizi F², Seidi M², Rostamnia L³, Nochian MA⁴, Rafi M⁵, Ghanbari V^{6*}

1. Assistant Prof., Emergency Nursing Dept., School of Nursing and Midwifery, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.
2. MSc Student in Emergency Nursing, School of Nursing and Midwifery, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.
3. Assistant Prof., Medical Surgical Nursing Dept., School of Nursing and Midwifery, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.
4. MSc Student in Critical Care Nursing, School of Nursing and Midwifery, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.
5. Associate Prof., Psychology Dept., Faculty of Psychology, Malayer University, Malayer, Iran.
6. Assistant Prof., Prehospital Emergency Care Dept., School of Allied Medical Sciences, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. (Corresponding Author) Tel: +98-9127368595, E-mail: Vahid.ghanbari@kums.ac.ir

Received: 10 September 2025

Accepted: 11 October 2025

Introduction: The COVID-19 pandemic has led to a shortage of human resources to provide health services in hospitals. Medical students are a highly efficient volunteer group due to the necessary knowledge and skills. The aim of this study was to determine the relationship between the willingness to volunteer and a tendency towards national identity and desirable social behavior in medical students in Semnan.

Methods: In this descriptive-analytical study, the research population was students of Semnan University of Medical Sciences in the second semester of 2022. 550 students were selected by convenient sampling method. Participants completed the demographic information form, the Willingness to Volunteer Questionnaire, and Carlo's National Identity and Desirable Social Behavior Questionnaire. Data were analyzed using chi-square test and independent t-test.

Results: More than 60% of the students reported a willingness to volunteer. Native students, those in nursing and paramedical fields, students in their fifth year or higher, those with clinical work experience, and those who had received three doses of the vaccine were more likely to volunteer ($p < 0.05$). Tendency towards national identity and favorable social behavior were significantly related to willingness to volunteer ($p = 0.001$).

Conclusion: The findings highlight the importance of teaching and promoting national identity and prosocial behaviors in encouraging and persuading students to volunteer. As a result, cultural and educational programs can be effective in strengthening the volunteer spirit and social activities of students.

Keywords: Willingness to volunteer, National identity, Prosocial behavior, COVID-19 pandemic, Students, Medical sciences

Please cite this article as follows:

Amanat N, Tamizi F, Seidi M, Rostamnia L, Nochian MA, Rafi M, et al. Exploring the Relationship Between Volunteerism and National Identity and Prosocial Behavior Among Semnan Medical Students During the COVID-19 Pandemic. *Community Health Journal* 2025;19(2):1-12.

Ethical approval: This study was approved by the Institutional Review Board of Semnan University of Medical Sciences (IR.SEMUMS.REC.1401/225).

Funding: This study was supported by the Research Deputy of Semnan University of Medical Sciences.

Conflict of interest: None declared.